

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СІМ'Ї ЗАМІСТЬ ІНТЕРНАТІВ

Контакти

Представництво благодійної організації «Надія і житло для дітей» в Україні
вул. Багговутівська, 4, оф. 57, Київ, 04107
Телефон: (044) 483 77 83
Факс: (044) 483 29 79
E-mail: office@hopeandhomes.org.ua

www.openingdoors.org.ua

Hope & Homes for Children

© ПБО «Надія і житло для дітей», 2013 рік
Видавництво «БЛАНК-ПРЕС»

ГРОМАДЯНСЬКА КАМΠΑНІЯ

**ВІДКРИВАЄМО
ДВЕРІ ДІТЯМ**

Зміцнення сім'ї. Відмова від інтернатів

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО?

Десятки тисяч дітей в Україні зростають у інтернатних закладах.

Значна частина суспільства вважає це прийнятним, оскільки діти ростуть «не на вулиці». Однак насправді діти потребують значно більшого, ніж просто задовільних умов проживання. А наслідки виховання в інтернаті є руйнівними для самих дітей, сімей та всього суспільства.

Фото Олександра Гяделова

Чому інтернати погані для дитини?

Численні дослідження однозначно засвідчують: сімейне середовище є невід'ємною частиною процесу нормального розвитку дитини. Натомість виховання дітей у державних закладах – навіть найкраще обладнаних – завдає їм непоправних психологічних травм, позбавляючи шансів на успішне життя в дорослому віці.

Понад 80 000 дітей в Україні зростають у державних закладах різних типів – дитячих будинках, школах-інтернатах тощо. Найбільш травматичним утримання в державних закладах є для дітей віком від народження до 3 років.

Чому це руйнує суспільство?

Існує стереотип, що в інтернатах перебувають здебільшого сироти. Проте, як свідчить практика, в більшості випадків ці діти мають одного або навіть двох батьків!

Нааявність у країні системи інтернатів створює для багатьох родин, що опинились у складних життєвих обставинах, спокусу позбутися «проблем з дитиною», віддавши її на виховання в державний заклад.

Діюча система негативно впливає на сім'ю, яка є основою здорового суспільства. Однак влада і саме суспільство не повною мірою усвідомлюють страшні наслідки інтернатного виховання та можливі шляхи вирішення цієї проблеми.

Зростаючи в державних інституціях, діти не набувають достатніх навичок для успішної соціальної інтеграції. Більшість з них не отримують навіть базової середньої освіти, стають бездомними, безробітними, правопорушниками, не маючи змоги створити власну сім'ю...

5,7 млрд грн щорічно витрачається на фінансування інтернатів різного типу. І лише 10 % цих коштів витрачається безпосередньо на потреби дитини, решта – на оплату праці персоналу, комунальні платежі та інші видатки.

Цю ситуацію можна змінити!

ЩО ТАКЕ ДЕІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЯ?

Деінституціалізація – це процес заміни системи інституційного (інтернатного) догляду та виховання дітей на систему, яка забезпечує виховання дітей у сім'ї або в умовах, максимально наближених до сімейних. Він не обмежується тільки виведенням дітей із закладів, а передбачає розвиток превентивних і підтримуючих послуг для дітей і сімей у громадах, орієнтованих на задоволення потреб дітей та захист їхніх прав.

Деінституціалізація спрямована на:

- забезпечення умов для повернення дітей, які зараз перебувають у закладах, у рідні сім'ї або переведення їх до сімейних форм виховання (усиновлення, опіка родичів, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу);
- попередження розлучення дітей з батьками та їх влаштування до інтернатних закладів шляхом запровадження послуг з підтримки дітей та сімей у громадах;
- підготовку до самостійного життя, забезпечення соціального включення випускників інтернатних закладів.

Деінституціалізація має на меті запровадження змін у системі захисту дитинства, орієнтованих передусім на збереження та підтримку сім'ї, якнайкраще забезпечення прав та інтересів дитини.

Характерними рисами інституційного догляду є: проживання дітей у великих групах, ізоляція дитини від природного сімейного оточення та суспільства, домінування правил закладу над індивідуальними потребами дитини, відсутність у дитини можливості контролювати власне життя.

Інтереси установи завжди переважають над індивідуальними потребами дитини, яку змушують бути «як усі». Як наслідок, дитина втрачає індивідуальність. Іншим наслідком є формування у дитини споживачької позиції, єдиною цінністю для неї стають матеріальні блага. Відсутність значущої особи в житті дитини, відсутність прикладу для наслідування не дає змоги усвідомити, що є добро і зло.

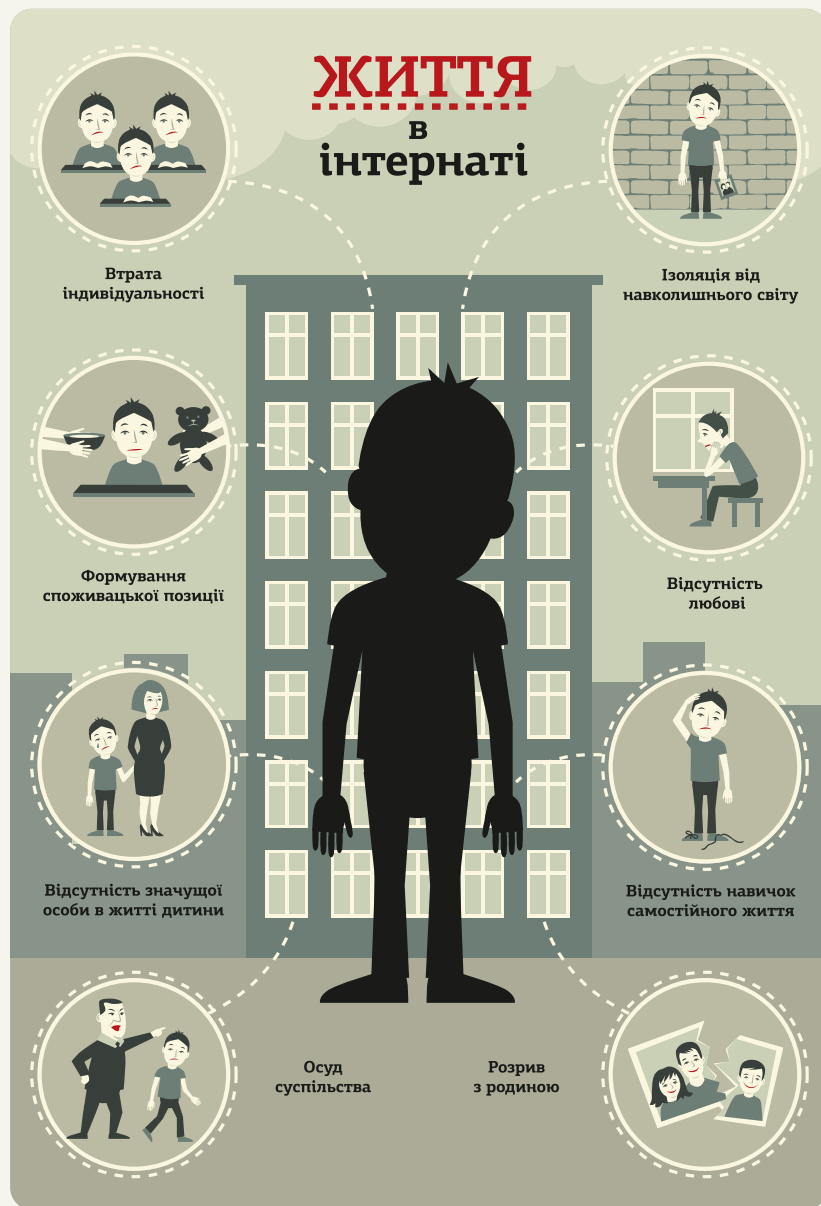
Щорічно в Україні більше 8 000 дітей втрачають рідну сім'ю.

Підтримка існуючої мережі державних закладів не лише є більш затратною, ніж фінансування соціальних послуг з підтримки сім'ї, але й закладає довгострокові суспільні витрати на подолання наслідків травматичного виховання дітей!

Що має бути зроблено:

- формування громадської думки щодо шкідливого впливу інституцій та ефективних механізмів захисту прав дітей;
- влаштування дітей з дитячих будинків та інтернатів у сім'ї громадян та поступове закриття інтернатних закладів;
- навчання та підвищення професійної компетенції спеціалістів, які працюють у сфері захисту прав дітей;
- розвиток доступних послуг з підтримки дітей і сімей у громадах.

Ми, дорослі, маємо усвідомлювати: **забезпечення права наших дітей на сімейне виховання є абсолютним пріоритетом соціальної політики держави.**

Для багатьох дітей з особливими освітніми потребами спеціальні інтернати на сьогодні є єдиною можливістю отримати освіту – ціною розлучення із сім'єю.

Проте дослідження яскраво ілюструють, що за належного піклування та підтримки на рівні громади кожна дитина незалежно від стану її здоров'я, особливостей розвитку може повною мірою користуватися своїм правом на освіту та щасливе життя в сімейному оточенні. За останніми даними у спеціальних школах-інтернатах в Україні живуть і навчаються близько 40 000 дітей.

Суспільство й держава повинні підтримувати сім'ї у складних життєвих обставинах та мотивувати їх НЕ відмовлятися від виховання своїх дітей. У разі неможливості зберегти дитину в рідній сім'ї – мають бути доступні альтернативні сімейні форми виховання, такі як усиновлення, опіка та піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу тощо.

Громадянська кампанія «Відкриваємо двері дітям» в Європі та Україні

Громадянська (адвокаційна) кампанія з деінституціалізації «Відкриваємо двері дітям» **впроваджується сьогодні на рівні ЄС у 12 країнах Європи**, включно з Україною.

Кампанію проводять Міжнародна благодійна організація «Надія і житло для дітей» (Hope and Homes for Children) та мережа неурядових організацій європейських країн Eurochild.

Кампанія спрямована на повну відмову від інтернатів з переходом до системи виховання дітей в сім'ї або в умовах, максимально наближених до сімейних.

Уже сьогодні Європейський Союз визнає необхідність деінституціалізації одним із першочергових завдань у сфері захисту прав дітей, а уряди багатьох країн на практиці реалізують відповідні стратегії.

Загальноєвропейська кампанія з деінституціалізації створює додаткові **можливості для змін в Україні!**

Головна мета кампанії в Україні – **консолідація зусиль громадянського суспільства** заради впровадження системних змін у соціальній політиці, що призведуть до відмови від інтернатів.

Завдання кампанії:

1. Підвищити поінформованість суспільства про шкоду і неприйнятність зростання дітей в інтернатах та про існуючі альтернативи.
2. Досягти прогресу в прийнятті політичних рішень і законодавства щодо здійснення переходу від інституційного догляду до системи, яка забезпечує виховання дітей у сімейному середовищі та стимулює розвиток послуг з підтримки дітей і сімей у громадах.
3. Розвинути спроможність фахівців соціальної сфери та неурядових організацій щодо впровадження деінституціалізації.

Hope & Homes for Children

Національний координатор кампанії в Україні –

Представництво благодійної організації «Надія і житло для дітей» в Україні. www.hopeandhomes.org.ua

Наша діяльність спрямована на створення необхідних передумов для реформування системи догляду за дітьми та захисту їхніх прав – розробку та впровадження моделей послуг з підтримки сім'ї, розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, комплексних підходів до трансформації / закриття державних інтернатних закладів. Організація працює в Україні з 1998 року.

Головний національний партнер:

Фонд Ріната Ахметова
Розвиток України

Благодійний фонд Ріната Ахметова з 2005 року реалізує програми, спрямовані на системне вирішення суспільних проблем, зокрема сирітства. Ми прагнемо, щоб якомога більше дітей були зігріті родинним теплом, відкриваючи дитячі будинки сімейного типу, підтримуючи прийомні сім'ї та сприяючи національному всиновленню. Ми об'єднуємо в інтересах дитини владу, громадські організації в Україні та за кордоном, бізнес-структури. Ми віримо у майбутнє без інтернатів. www.fdu.org.ua

Впровадження кампанії підтримується Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Офісом Ради Європи в Україні, Фондом «Східна Європа».

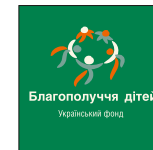
Партнери кампанії:

Основна місія БО «Соціальна служба «Віфанія» – збереження родин, покращення якості життя дітей і професіоналізація соціальних послуг. www.bethany.kiev.ua

Мета навчально-реабілітаційного центру «Джерело» – надавати можливість дітям з особливими потребами розвинути їх здібності, побутові й соціальні вміння для найбільш повної інтеграції в життя суспільства. www.dzherelocentre.org.ua

Український фонд «Благополуччя дітей» працює з 1997 року у сфері розробки та реалізації інноваційних програм, спрямованих на підвищення виховного потенціалу сім'ї, мобілізацію ресурсів громад задля забезпечення найкращих інтересів дитини. www.ccf.org.ua

Місія Всеукраїнської громадської організації «Магнолія» – реалізація права дитини на виховання в сім'ї шляхом: пошуку безвісно зниклих дітей; пошуку батьків тих дітей, особу яких не встановлено; пропаганди національного всиновлення. www.magnolia.org.ua

Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» – всеукраїнська благодійна організація, місія якої – сприяти втіленню освітніх реформ із реалізації особистісно-зорієнтованої, інклюзивної освітньої моделі з активним залученням сімей і громад.

www.ussf.kiev.ua

ВСУКРАЇНСЬКИЙ ФОНД
«КРОК ЗА КРОКОМ»

Як долучитися?

МБО «БФ «СОС Містечка» Україна 10 років надає підтримку родинам та допомагає дітям зростати у турботливій родині. Ми створюємо родинне середовище та надаємо підтримку для того, щоб кожна дитина мала сімейне виховання та була готова до самостійного життя.

www.sos-ukraine.org

Карітас України впродовж близько 20 років здійснює масштабну благодійну діяльність для потребуючих людей у чотирьох основних напрямках: допомога дітям і молоді, сім'ям; охорона здоров'я; соціальні проблеми міграції; допомога в кризових ситуаціях.

Карітас України
Міжнародний Благодійний Фонд
CARITAS UKRAINE

УКРАЇНСЬКА ФУНДАЦІЯ
громадського здоров'я

Українська фундація громадського здоров'я (УФГЗ) – українська благодійна організація, заснована в 2008 році організацією «Право на здоров'я» (HealthRight International) з метою розвитку місцевого потенціалу та підтримки українських ініціатив, які полягають в наданні життєво важливої допомоги незахищеним жінкам, дітям і молоді.

www.healthright.org.ua

Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда – Україна» – громадська організація, яка працює в інтересах захисту та дотримання прав жінок та дітей, за свободу від насильства, торгівлі людьми, жорстокого поводження з дітьми.

La Strada

Партнерство «Кожній дитині» в Україні – благодійна організація, яка професійно допомагає сім'ям, громадам і державі створити найкращі умови для розвитку дітей.

www.p4ec.org.ua

Проект наставництва ОДНА НАДІЯ займається допомогою дітям-сиротам в інтернатах шляхом пошуку та підготовки особистих наставників, а також навчає інші організації методології Наставництва.

Ресурсний центр ГУРТ – це національний центр суспільної інформації та експертизи. Розвиваючи громадянське суспільство з 1995 року, ми віддані розбудові України.

www.gurt.org.ua

ОДНА НАДІЯ
НАШІ ДІТИ. НАШЕ МАЙБУТНЄ. НАША ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Соціальна мережа для всіх, хто допомагає дітям України; інформаційний ресурс, який містить детальну інформацію про життя та потреби дітей-сиріт, дітей з обмеженими можливостями; зручний майданчик для спілкування, обміну досвідом та розвитку благодійних ініціатив.

detdom.info

Докорінна зміна державної політики в сфері догляду за дітьми потребує участі кожного.

- Прочитай і поділись із друзями
- Стань нашим партнером
- Підтримай нас у соціальних мережах
- Візьми участь у розробці законодавства
- Запропонуй свій професійний досвід і своє рішення проблеми
- Розмісти банер на своєму сайті
- Стань спонсором кампанії чи окремого проекту

Підтримайте та долучіться до кампанії на сайті
www.openingdoors.org.ua

Твоя участь важлива!